

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E.2005/546 K.1976/1494 T.13.02.1976

ŞİKAYETTEN VAZGEÇMİŞ SAYILMANIN KOŞULU
HAZIRLIK SORUŞTURMASINDA ŞİKAYETTEN VAZGEÇME
TAZMİNAT DAVASINA ETKİSİ

Özet: *Kişisel haklardan vazgeçilmesinin koşulu, yasada ceza davasının açılmış olması koşuluna bağlanmıştır. Oysa ortada böyle bir dava yok iken yapılan açıklama geçerli olsa bile davacıyı bağlamaz. TCK.111'in uygulanabilmesi için bir ceza davası açılmış olmalıdır. (818/m.46, 765/m.111)*

DAVA VE KARAR : Davacı avukatı, müvekkilinin davalı tarafından yaralandığını ileri sürerek maddi ve manevi tazminatın alınması isteği ile açılan davada yapılan yargılama sonunda; sabit olmayan davanın reddine karar verilmiştir.

Davacı polise verdiği ifadeyle aynen "... Bana vuranın kim olduğunu biliyorum. Şu anda kimseden de davacı değilim" sözlerini, savcılığa verdiği ifadeyle "... Kimin tabancasından çıkan kurşunla yaralandığımı hala bilmiyorum. Kimseden şikayetçi değilim" sözlerini açıklamıştır. Oysa Türk Ceza Yasasının 111. maddesinde aynen "Hukuku amme davasının düşmesi cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuku şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez" denilmektedir.

Görülüyor ki, davacı henüz hazırlık soruşturmasının yapıldığı sırada zarar vereni bilmiyordu. Buna rağmen bu açıklamanın geçerli olduğu benimsenmiş olsa bile bu açıklama ile kişisel haklardan vazgeçilmesinin koşulu yasada ceza davasının açılmış olması koşuluna bağlanmıştır. Oysa ortada böyle bir dava yok iken yapılan açıklama geçerli olsa bile davacıyı bağlamaz. Davacının açıklaması zararını istemekten vazgeçme anlamına gelmediğinden davanın incelenmesi gerekir. O halde mahkemenin yasa hükmünün anlamında ve benimsenmesinde düştüğü yanlış nedeni ile karar bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle (BOZULMASINA) oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
E. 2000/4-78 K. 2000/82 T.09.02.2000
ŞİKAYETTEN VAZGEÇMENİN TAZMİNAT DAVASINA ETKİSİ
CEZA-HUKUK İLİŞKİSİ
DAVA DİLEKÇESİNDEKİ BEYANLARIN BAĞLAYICILIĞI

Özet:*Kamu davasının düşmesi, davadan vazgeçme nedeninden kaynaklanıyorsa, davacı ayrıca hukuk davasından kaynaklanan haklarını saklı tutmamış ise, bir daha hukuk Mahkemesi'nde dava açamaz. (1086/M.91, 765/M.111)*

DAVA VE KARAR: Taraflar arasındaki “tazminat” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Manisa Asliye 2.Hukuk Mahkemesince davanın reddine dair verilen 1.5.1998 gün ve 1997 / 686 – 1998 / 219 sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 15.12.1998 gün ve 1998 / 5938 – 10304 sayılı ilamı:

(...Davacı, trafik kazası sonucu zarar gördüğünü belirterek tazminat isteminde bulunmuştur. Davalı, daha önce görülen ceza davası sırasında, davacının şikayetinden vazgeçtiğini belirterek istemin reddini savunmuştur. Mahkemece, davacının ceza dosyasında şikayetinden vazgeçtiğini, hukuk davasına konu olabilecek haklarını da saklı tutmadığını, TCK.nun 111.maddesine göre tazminat isteminde bulunamayacağını belirterek davayı reddetmiştir.

Dosyadaki delillere göre davalı hakkında tedbirsizlikle yaralamaya neden olmaktan dolayı kamu davası açıldığı, ancak davacının mağdur kişi sıfatıyla verdiği 13/11/1996 tarihli dilekçede, şikayetinden vazgeçtiğini bildirmesi ve suçun niteliğinin de değişmesi nedeniyle ceza dosyası ön ödeme ile ortadan kaldırılmıştır.

Gerçekten, TCK.nun 111.maddesine göre, kamu davasının düşmesi, davadan vazgeçme nedeninden kaynaklanıyorsa, davacı ayrıca hukuk davasından kaynaklanan haklarını saklı tutmazsa bir daha hukuk Mahkemesi'nde dava açamayacağı hususunu düzenlemektedir. Bu kuralın uygulanabilmesi için, davacı veya mağdur olan kişi tarafından usulüne uygun ve iradeyi bozmayan diğer bir anlatımla, özgür irade ile verilmiş bu dilekçenin veya yapılmış bir irade açıklamasının olması gerekmektedir.

Somut olayda, davanın reddine ilişkin bulunan 13/11/1996 günlü olan ve ceza dosyası içindeki dilekçe, Ceza Mahkemesi'ndeki tutanaklarda yer almadığı gibi, hakiminde havalesi bulunmamaktadır. Davacı da dilekçeyi kabul etmediğine göre, dilekçenin davacı tarafından verilip verilmediği, gerekirse imza karşılaştırılmasında yapılarak sonucuna göre bir karar vermek gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARI

Davacı, trafik kazası nedeniyle maddi – manevi tazminat isteminde bulunmuş, davalı davanın reddini savunmuştur. Mahkemenin davanın reddine ilişkin kararı yukarıda açıklanan nedenlerle bozulmuştur.

Mahkeme, davacı vekilinin 2.10.1997 günlü dava ve 26.11.1997 tarihli cevaba cevap dilekçesinde Manisa 2.Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1996 / 743 – 654 sayılı dosyasına verilen 13.11.1996 günlü vazgeçme dilekçesinin davacı tarafından verildiğini kabul etmiş olduğu gerekçesiyle önceki kararda direnilmiştir.Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, mahkeme kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin değerlendirilmesinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, Usul ve Yasa'ya uygun bulunan direnme kararının onanması gerekir.

SONUÇ: Davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile, direnme kararının yukarıda açıklanan nedenlerle ONANMASINA oybirliği ile karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2005/3344 K. 2006/2188 T. 06.03.2006

TRAFİK KAZASI NEDENİYLE TAZMİNAT
ŞİKAYETTEN VAZGEÇMENİN HUKUK DAVASINA ETKİSİ

Özet: 1) Zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için, kamu davası açıldıktan sonra hakim huzurunda şikayetten vazgeçmiş olması ile birlikte ayrıca şahsi haklarından da vazgeçtiğini açıklamış olması gerekir.

2) Kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı kişisel haklarını ayrıca saklı tutmamış ise artık hukuk mahkemesinde dava açamaz.

KARAR : Dava, trafik kazasından kaynaklanan manevi tazminat istemine ilişkindir. Yerel mahkemece davacının kolluk tarafından alınan ifadesinde şikayetçi olmadığına dair beyanı dikkate alınarak dava reddedilmiştir. Karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

TCK.nun 73. maddesinin 7. fıkrasında `Hukuku amme davasının düşmesi cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuku şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava açamaz` hükmü yer almaktadır.

Görülüyor ki, zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için, kamu davası açıldıktan sonra hakim huzurunda şikayetten vazgeçmiş olması ile birlikte ayrıca şahsi haklarından da vazgeçtiğini açıklamış olması gereklidir. Olayımızda davacı hazırlık kovuşturması sırasında polise verdiği ifadede sadece davalıdan şikayetçi olmadığını belirtmiş olup; hakim huzurunda gerek şikayetten, gerekse şahsi haklarından vazgeçtiğine ilişkin herhangi bir beyanı mevcut değildir. Açıklanan bu yasal düzenlemeler karşısında davanın yazılı gerekçe ile reddedilmiş olması doğru olmayıp, işin esasının incelenmesi gerekir. Karar bu nedenle bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA 06.03.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
E. 1994/9-824 K. 1995/133 T. 01.03.1995

CEZA DAVASINDA TAZMİNAT İSTEĞİNDEN FERAGAT
İŞ KAZASI - CEZA MAHKEMESİNDEKİ İFADE

Özet: *Davacının ceza mahkemesindeki beyanı, iş kazası sonucu uğradığı zararın tazmini için dava açmaktan kesin feragat olarak nitelendirilemez ve bağlayıcı değildir. (1086/m.93,151; 765/m.111)*

DAVA VE KARAR: Taraflar arasındaki "maddi ve manevi tazminat" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Eskişehir İş Mahkemesince davanın reddine dair verilen 23.2.1994 gün ve 1992/95-1994/51 sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine; Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 14.7.1994 gün ve 1994/6079-11172 sayılı ilâmı:

(...Dava iş kazası nedeniyle maddi ve manevi tazminat isteğine ilişkindir.Mahkemece davacının ceza mahkemesinde alınan ifadesinde şikayetçi ve davacı olmadığı ve davalı şirketten hukuki ve cezai yönden davacı bulunmadığına ilişkin sözleri feragat kabul edilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Davacının ceza mahkemesindeki beyanı uğradığı zararın tazmini için dava açmakta kesin feragat olarak nitelendirilemez ve bağlayıcı değildir. Bu nedenle daha sonra açılan bu davanın esası incelenerek sonucuna göre bir karar verilmek gerekir...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARI

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı (BOZULMASINA) oyçokluğu ile karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/7324 K. 2005/859 T.07.02.2005

TRAFİK KAZASI NEDENİYLE TAZMİNAT
HUKUKİ SORUMLULUĞU KALDIRAN VE DARALTAN
ANLAŞMALARIN GEÇERSİZLİĞİ

CEZA DAVASINDAKİ VAZGEÇMENİN
TAZMİNAT DAVASINI ETKİLEME KOŞULLARI

Özet: 1) 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasa'sının 111. maddesine göre, hukuki sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmalar geçersizdir. Bu nedenle, sunulan feragat belgesi davalıların hukuki sorumluluğunu tamamen ortadan kaldırmaz. Bu belge ile bir ödeme yapılmış ise, makbuz niteliğinde sayılacağı kabul edilmelidir.

2) Bunun yanında, ceza mahkemesindeki vazgeçmenin hukuk mahkemesinde açılacak tazminat davasının etkilemesi, Türk Ceza Kanununun 111. maddesindeki koşulların birlikte gerçekleşmesine bağlanmıştır. Bu koşullar:

a) Vazgeçme ile ceza dosyasının düşmesi ve kişisel hakkın saklı tutulmamış olmasıdır.

b) Ayrıca bu vazgeçmenin kamu davası açıldıktan sonra ve hakim huzurunda yapılmış olması gerekir.

KARAR : Dava, trafik kazası nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece, davacının olaydan sonra tazminat haklarından feragat etmiş olması nedeniyle davanın reddine karar verilmiş ve kararı davacı temyiz etmiştir.

1) 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasa'sının 111. maddesine göre, bu yasada öngörülen hukuki sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmalar geçersizdir. Somut olay yaralamalı trafik kazası olup, bu kaza nedeniyle işletenin ve sürücünün hukuki sorumluluklarının anılan yasa gereği varolduğu açıktır. Belirtilen düzenleme gereğince davalı tarafından sunulan feragat belgesinin davalının hukuki sorumluluğunu tamamen ortadan kaldırmayacağı ancak bu belge ile bir ödeme yapılmış ise, makbuz niteliğinde sayılacağı kabul edilmelidir.

2) Bunun yanında, ceza mahkemesindeki vazgeçmenin hukuk mahkemesinde açılacak tazminat davasının etkilemesi Türk Ceza Kanununun 111. maddesinde öngörülen iki koşulun birlikte gerçekleşmesine bağlanmıştır. Bu koşullar, vazgeçme ise ceza dosyasının düşmesi ve kişisel hakkın saklı tutulmamış olmasıdır.

Ayrıca bu vazgeçmenin kamu davası açıldıktan sonra ve hakim huzurunda yapılmış olması gerekir. Somut olaydaki yaralanma derecesine göre suçun şikayete bağlı olmadığı gibi kamu davası açıldıktan sonra vazgeçme gerçekleşmemiştir. Şu durumda, her iki şartta gerçekleşmediğinden davacının tazminat istemleri doğrultusunda yapılacak inceleme sonucuna göre karar verilmelidir. Yerel mahkemece bu yönler üzerinde durulmadan yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA v 7.2.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ
E. 1995/21135 K. 1995/35624 T. 18.12.1995

İŞ KAZASI - CEZA DAVASINDAN VAZGEÇME
TAZMİNAT İSTEMİNİN İNCELENMESİ ZORUNLULUĞU

Özet : *İş kazasında işçinin yaralanmasından dolayı, işveren hakkında açılan kamu davasında işçinin şikayetçi olmadığını açıklamış olması, maddi ve manevi tazminat isteme hakkını ortadan kaldırmaz. Çünkü, TCK.nun 459/2. maddesi uyarınca açılan kamu davası şikayete bağlı değildir. Bu durumda aynı Kanununun 111. maddesinin uygulanması olanağı yoktur. Bu nedenle maddi ve manevi tazminat istekleri incelenmelidir.*

KARAR : Dosya içerisindeki belge ve bilgilere göre, davalıya ait işyerinde meydana gelen iş kazası nedeniyle davalı işveren hakkında tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu davacının yaralanmasına sebebiyet verme suçundan TCK.nun 459/2. maddesi uyarınca cezalandırılma isteği ile kamu davası açıldığı, bu dava devam etmekte iken davacının şikayetçi olmadığını açıkladığı, davacının bu açıklaması dikkate alınarak iş mahkemesince maddi ve manevi tazminat istekleriyle ihbar ve kıdem tazminatı davasının reddine karar verilmiş ise de, belirtmek gerekir ki, davalı hakkında TCK.nun 459/2. maddesi uyarınca kamu davası açıldığına göre bu davanın görülmesi şikayete bağlı değildir. Dolayısıyla de feragat sebebiyle ortadan kaldırılamaz. Bu durumda aynı Kanununun 111. maddesinin uygulanması olanağı yoktur. Böyle olunca, maddi ve manevi tazminat istekleri yönünden işin esası incelenerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA 18.11.1995 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
E. 2002/679 K. 2002/4339 T. 06.05.2002

HUKUK DAVASI DIŞINDA VAZGEÇMENİN
HUKUKİ SONUÇ DOĞURABİLME KOŞULLARI

Özet : *Zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için hem "vazgeçme kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli" ve hem de "bu vazgeçme ile kamu davası düşmeli"dir.*

KARAR : Davacı vekili, müvekkili şirket tarafından kasko sigorta poliçesi yapılan araca davalıların maliki ve sigortacısı olduğu aracın 4/8 kusurlu olarak çarpması ile meydana gelen hasarın sigortalıya ödendiğini, yapılan icra takibine haksız olarak itiraz edildiğini ileri sürerek, itirazın iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve dosyadaki belgelere göre, kazaya karışan tarafların jandarmaya verdikleri beyanlarında, birbirlerinden şikayetçi olmadıkları, maddi hasara ilişkin haklarını saklı tutmadıkları, haklarından vazgeçmiş oldukları gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Türk Ceza Kanununun 111.maddesine göre: Kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuki şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez. Görülüyor ki, zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için hem "vazgeçme kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli" ve hem de "bu vazgeçme ile kamu davası düşmeli"dir.

Olayımızda davacının haklarına halef olduğu sigortalısının sürücüsü Ahmet Tonkaz kazadan sonra Jandarmaya verdiği ifadesinde "kimseden şikayetçi olmadığı" şeklinde beyanda bulunmuştur. Sigortalı araç sürücüsünün bu beyanı kamu davası dışında verilmiş bir beyan olduğu gibi, bu beyan ceza takibine yönelik bir şikayetten vazgeçme olup, hukuk davasına yönelik maddi tazminat isteminden vazgeçme olarak düşünülemez. O halde mahkemece işin esasına girilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu şekilde davanın şikayetten vazgeçilmiş olduğu gerekçesiyle, reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz isteminin kabulü ile hükmün BOZULMASINA 6.5.2002 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/1861 K. 2004/8533 T. 30.06.2004

**CEZA DAVASINDA ŞİKÂYETÇİ OLUNMADIĞI BEYANININ
TAZMİNAT İSTEMEKTEKİ VAZGEÇMEYİ KAPSAMAMASI**

Özet: *Dava, haksız eylem nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir. TCK.111. maddesinde ön görülen düzenleme biçimi itibariyle, ceza yargılaması sırasındaki şikâyetçi olunmadığına ilişkin beyan tazminat isteminden vazgeçmeyi de kapsamaz.*

KARAR : Dava, haksız eylem nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir. Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiş; hüküm, davacılar tarafından temyiz olunmuştur.

Mahkemece, temyiz eden davacıların ceza yargılaması sırasında davalıdan şikâyetçi olmadıklarına ilişkin beyanları nedeniyle tazminat isteminde bulunamayacakları benimsenerek hüküm oluşturulmuştur. TCK.nun 111. maddesinde ön görülen düzenleme biçimi itibariyle, ceza yargılaması sırasındaki şikâyetçi olunmadığına ilişkin beyan tazminat isteminden vazgeçmeyi de kapsamaz. Karar, bu bakımdan doğru görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın davacılar yararına BOZULMASINA 30.6.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/7168 K. 2005/658 T. 01.02.2005

HAKSIZ EYLEM NEDENİYLE YARALANMA
CEZA YARGILAMASINDAKİ VAZGEÇME
TAZMİNAT İSTEME HAKKINI ORTADAN KALDIRMAMASI

Özet: *Dava, haksız eylem nedeniyle yaralanmadan kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. TCK.nun 456/2. maddesinde öngörülen eylemlerin takibi şikayete bağlı olmayıp ceza davası da vazgeçme ile düşmediğine göre, kişisel hakların saklı tutulmasına ilişkin olan ikinci koşulun varlığına gerek bulunmamaktadır. Bu durumda davacının ceza yargılaması sırasındaki vazgeçmesi tazminat istemesine engel değildir. Öyleyse davacının uğradığı zararın kapsamı belirlenerek ve varılacak uygun sonuca göre karar verilmelidir. (765/m.456/2, 111)*

KARAR : Dava, haksız eylem nedeniyle yaralanmadan kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece, davacının ceza yargılaması sırasında şikayetinden şahsi haklarını saklı tutmaksızın vazgeçmiş olması nedeniyle tazminat isteyemeyeceği gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir. Karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Ceza Mahkemesindeki vazgeçmenin Hukuk Mahkemesinde açılacak tazminat davasını etkilemesi Türk Ceza Kanununun 111. maddesinde öngörülen iki koşulun birlikte gerçekleşmesine bağlanmıştır. Bu koşullar; vazgeçme ile ceza dosyasının düşmesi ve kişisel hakların saklı tutulmamış olmasıdır.

Somut olayda, davalının davacıya tahta sopa ile vurması sonucu davacı, kolunun kırılarak üç hafta iş ve gücünden kalacak şekilde yaralanmıştır. Bu eylem nedeniyle açılan ceza davasının yargılaması sırasında müdahil olan davacının, şikayetinden vazgeçtiği, müdahillik sıfatının kaldırılmasını istediği ancak mahkemece yaralanma derecesine göre davalının eyleminin takibi şikayete bağlı suç kapsamında olmadığından yargılamaya devam olunarak davalının TCK.nun 456/2.,51/1. maddeleri gereğince cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır. TCK.nun 456/2. maddesinde öngörülen eylemlerin takibi şikayete bağlı olmayıp ceza davası da vazgeçme ile düşmediğine göre, kişisel hakların saklı tutulmasına ilişkin olan ikinci koşulun varlığına gerek bulunmamaktadır. Bu durumda davacının ceza yargılaması sırasındaki vazgeçmesi tazminat istemesine engel değildir. Öyleyse davacının uğradığı zararın kapsamı belirlenerek ve varılacak uygun sonuca göre karar verilmelidir. Mahkemece bu yön üzerinde durulmadan yanılığılı gerekçe ile davanın reddedilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenle **BOZULMASINA** 01.02.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/7850 K. 2005/4115 T.19.04.2005

CEZA DAVASINDAN VAZGEÇME
KİŞİSEL HAKLARINI SAKLI TUTTUĞUNU AÇIKLAMA GEREĞİ

Özet: *Dava, kişilik haklarına saldırı nedeniyle manevi tazminat istemine ilişkindir. Cürümden zarar gören kişinin ceza davasından vazgeçmesi sırasında, kişisel haklarını saklı tuttuğunu beyan etmemesi halinde, hukuk mahkemesinde de tazminat isteme olanağı kalmaz. (765/m.111)*

KARAR : Dava, kişilik haklarına saldırı nedeniyle manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece istem kısmen kabul edilmiş, karar davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Taraflar aynı binada oturmaktadırlar. Davacı, davalının apartman sakinleri arasında "Davacının bundan kırk sene evvel eski eşini sahte belge tanzim ederek boşadığı" şeklinde gereksiz ve asılsız dedikoduyu yayarak davacıyı karalama kampanyası başlattığı ve en son yapılan apartman toplantısında da tekrarladığını belirterek bu durumun kişilik haklarına saldırı oluşturduğundan bahisle manevi tazminat isteminde bulunmuştur. Davalı cevabında, iddia edildiği bir şekilde dedikodu yaymadığını ve davanın nedeninin davalının eşinin apartman deneticisi olarak eski yönetici davacı hakkında olumsuz rapor düzenlemesi nedeniyle oluşan husumet olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

Dosya kapsamına göre dava konusu olayla ilgili davacı tarafından Üsküdar 2. Asliye Ceza Mahkemesine 2000/1667 esas sayılı açılan bir şahsi dava söz konusudur. Mahkemece anılan ceza davasının takip edilmediğinden düştüğü gerekçesiyle getirilip incelenmemiştir.

Oysa hakaret nedeniyle açılan ceza davalarının takibi şikayete tabi olup, ayrıca şahsi davalarda da takip etmeme CMUK. hükümleri uyarınca vazgeçme sonucunu doğurmaktadır. TCK'nın 111. maddesinde "Hukuku amme davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı şahsi hakkını ayrıca muhafaza eylememiş ise hukuk mahkemesinde dahi dava edemez" hükmü bulunmaktadır. Şu durumda, mahkemece olayla ilgili ceza dosyası getirilip düşme sebebi, davacının şahsi hakkını saklı tutup tutmadığı ve düşme tarihi üzerinde durulup tazminat dava tarihi de gözetilerek öncelikle davacının bu davasının TCK'nın belirtilen 111. maddesi karşısında dinlenip dinlenmeyeceği tartışılmalı, varılacak sonuca göre karar verilmelidir. Anılan yön gözetilmeden eksik inceleme ile verilen karar usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle BOZULMASINA 19.4.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/13369 K. 2005/8500 T. 19.07.2005

ŞİKAYETTEN HAZIRLIK AŞAMASINDA VAZGEÇMEK
TAZMİNAT İSTEME HAKKINI ORTADAN KALDIRMAZ

Özet: 1)Hazırlık aşamasında şikâyetten vazgeçme, hukuk mahkemesinde tazminat isteme hakkını ortadan kaldırmaz.

2)Vazgeçmenin hukuki sonuç doğurabilmesi için, hem kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli ve hem de bu vazgeçmeyle kamu davası düşmelidir.

3)TCK. 111. maddesine göre, kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada dava şahsi haklarını saklı tutmamış ise artık hukuk mahkemesinde dava açamaz.

4)Kamu davasının açılmasından sonra ve hakim önünde gerçekleşmeyen vazgeçme hukuk davası açılmasına engel değildir.

KARAR : Dava, haksız eylem sonucu kişilik haklarına saldırıdan kaynaklanan manevi tazminat istemine ilişkindir. Yerel mahkemece, davacının hazırlık aşamasında şahsi hakları ile ilgili olarak hukuk mahkemesinde dava açma hakkını saklı tutmadan takibi şikayete bağlı suçtan dolayı şikayetinden vazgeçtiği ve Türk Ceza Yasası'nın 111. maddesi gereğince tazminat isteyemeyeceği benimsenerek istemin reddine karar verilmiştir. Karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava konusu olayda davacı, davalıların haksız eylemi sonucu yaralandığını, davalıların hakaret ettiğini belirterek polis karakoluna başvurup davalılardan şikayetçi olmuş ve aynı gün aynı yerde şikayetinden vazgeçtiğini bildirmiştir.

Dosya arasındaki bilgi ve belgelere göre davacının 5 gün iş ve gücünden kalacak biçimde yaralandığına ilişkin rapor bulunduğu, davalılar hakkında ceza davası açılmadığı anlaşılmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 111. maddesine göre; kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada dava şahsi haklarını saklı tutmamış ise artık hukuk mahkemesinde dava açamaz. Görülüyor ki, zarar görenin vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için vazgeçme hem kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli ve hem de bu vazgeçmeyle kamu davası düşmelidir. Oysa somut olayda davacı hazırlık aşamasında şikayetinden vazgeçmiş ve yasada aranan iki koşuldaki birisi olan hakim önünde vazgeçme olgusu gerçekleşmemiştir. Kamu davasının açılmasından sonra ve hakim önünde gerçekleşmeyen vazgeçme hukuk davası açılmasına engel değildir.

Yerel mahkemece, anılan düzenleme ile örtüşmeyecek biçimdeki yazılı gerekçeyle davanın reddedilmiş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA 19.7.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 21. HUKUK DAİRESİ
E. 2006/4898 K. 2006/6306 T. 12.06.2006

CEZA DAVASINDA ŞİKAYETTEN VAZGEÇMEK
İŞ KAZASINDAN SORUMLULUK

Özet : *Takibi şikâyete bağlı olmaması sebebiyle, kamu davası açılmış, açılan bu dava davacının mahkemede davadan feragat etmesi sebebiyle değil, davalıya atılı bulunan suçun dava ve şikayete tabi olması ve davacının hazırlık tahkikatı sırasında şikayetinden vazgeçmesi sebebiyle düşmüştür. Böyle bir durumda, mahkemece işin esasının incelenmesi gerekirken incelenmemesi bozmayı gerektirmiştir. (4857/m.77, 765/m.111, 459/2, 565)*

KARAR : Dava iş kazası sonucu cismani zarara uğrayan davacının manevi zararının giderilmesi istemine ilişkindir. Yapılan incelemede, davacının içinde bulunduğu davalı işveren AB yönetimindeki davalı şirket adına kayıtlı aracın devrilmesi sonucu yaralandığı, hazırlık soruşturması sırasında Cumhuriyet Savcısı huzurunda verdiği ifadesinde sürücü AB'den şikayetçi olmadığını bildirdiği, Adli Tabibin davacının 45 gün süre ile mutad işgaline engel teşkil edecek şekilde yaralandığına ilişkin rapor vermesi üzerine Cumhuriyet Başsavcılığınca davalılar AB'nin TCK'nın 459/2., davalı EY'nin 565.maddesi ile cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açıldığı; ceza mahkemesince verilen mahkumiyet kararının Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nce davacının sanıktan şikayetçi olmaması sebebiyle ve AB'nin eyleminin TCK'nın 565. maddesine aykırılık suçuna dönüştüğü gerekçesi ile TCK'nın 102/6, ve 105/2, maddesi gereğince kamu davasının zamanaşımından ortadan kaldırıldığı görülmektedir.

Gerek davacının SSK tarafından yapılan tahkikat sırasında kurum müfettişine verdiği imzalı beyanından, gerekse SSK tarafından yapılan tahkikat sonucundan elektrikli ev eşyaları satış işinin davalı AB tarafından kendi adına yürütüldüğü, davacının da davalı AB'ye ait işte satış elamanı ve araç şoförü olarak çalıştığı ve olaydan sonra işyerinin davalı AB adına 6124 işkolu kodu ile tescil edildiği, aracın davalı şirket tarafından haricen davalı AB'ye satıldığı davalı şirketin işveren olmadığı, davalı işveren AB'nin akde aykırılıktan, davalı şirketin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 85/1.maddesi gereğince davacıya karşı müteselsilen sorumlu oldukları anlaşılmaktadır.

765 sayılı TCK'nın 111, maddesi gereğince kamu davasının düşmesi cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı kişisel haklarını ayrıca saklı tutmamış ise, artık hukuk mahkemesinde tazminat alacağını dava edemez. Somut olayda davacı hazırlık soruşturması sırasında şikayetçi olmadığını bildirmiş, ancak, Adli Tıp Şubesinin davacının 45 gün iş ve gücünden kalacak şekilde yaralandığını bildirmesi üzerine takibi dava ve şikayete bağlı olmaması sebebiyle TCK 459/2, maddesine göre kamu davası açılmış; açılan bu dava davacının mahkemede davadan feragat etmesi sebebiyle değil, davalı AB'ye atılı bulunan suçun takibinin dava ve şikayete tabi olması, davacının hazırlık tahkikatı sırasında şikayetinden vazgeçmesi sebebiyle düşmüştür.

Mahkemece işin esasının incelenmesi gerekirken olayda 765 sayılı TCK'nın 111, maddesinin uygulama olanağı bulunmadığı gözetilmeksizin davalı AB ve davalı şirkete yönelik davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

Yapılacak iş; işçi sağlığı ve iş güvenliği ile trafik konularında uzman kişilerden seçilecek üç kişilik bilirkişi kuruluna konuya incelemek verilen raporu dosyadaki bilgi ve belgeleri birlikte değerlendirmek ve sonucuna göre karar vermektir. O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA 12.06.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
E. 2007/14886 K. 2008/943 T. 04.02.2008

ŞİKAYETTEN VAZGEÇME
KAMU DAVASININ DÜŞMESİ KOŞULU

Özet : *Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikayetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada şahsi haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise, zarar gören artık hukuk mahkemesinde dava açamaz. (765/m.111, 5237/m.89/5,73/4)*

KARAR : Dava, sağlık sigorta poliçesine dayalı olarak davacının, sigortalısına ödediği tedavi giderinin rücuen tahsili istemine ilişkindir. Davalılardan kararı temyiz eden trafik sigortacısı vekili, bilirkişi raporuna ve davaya karşı beyanları içeren 28.04.2006 havale tarihli dilekçede, davacının sigortalısı Cüneyt'in müşteki sıfatıyla ceza mahkemesine verdiği beyanında, işbu davanın davalılarından sürücü sanık Mehmet hakkındaki şikayetinden vazgeçtiğini, sanığın tedavi giderlerini karşıladığını bildirdiğini, ceza davasının da şikayetten vazgeçme nedeniyle düştüğünü, TCK.111.maddesi uyarınca, sigortalının hukuk mahkemesinde dava hakkı kalmadığını, dolayısıyla halefi davacı sigortacının da dava hakkı olamayacağını, en azından sigortalıya sürücünün yaptığı ödemeler nedeniyle, müvekkili sigortacının müteselsil borçlulardan biri olarak indirim hak kazandığını, ibranın ya da ödemenin müvekkiline sirayet edeceğini savunmuştur. Mahkemece, bu savunma hiç değerlendirilmemiş ve tartışılmamıştır.

Oysa, anılan ceza davasının 02.03.2005 tarihli oturumunda, müşteki Cüneyt, sanık Mehmet'in tedavi giderlerini karşılaması nedeniyle şikayetten vazgeçtiğini, maddi ve manevi talebinin bulunmadığını beyan etmiştir. 765 sayılı TCK'nın 111. maddesinde, "Hukuku amme davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuku şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise, artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez" hükmüne yer verilmiştir. Ceza Mahkemesi, anılan tarihli oturumda, 01.04.2005 tarihinde yürürlüğe gireceğinden bahisle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girişini bekleme kararı vermiş, 28.12.2005 tarihli son oturumda yargılamaya son vermiş "tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu yaralamaya sebebiyet vermek suçunun 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 89. madde kapsamında şikayete tabi olup, 5237 sayılı TCK'nın 89/5, 73/4. maddeleri gereğince şikayetten vazgeçme nedeniyle davanın düşürülmesine" karar vermiştir. 5277 sayılı TCK'nın 73/7. fıkrasında, "Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikayetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada şahsi haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise, artık hukuk mahkemesinde de dava açamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Bu durumda, mahkemece, davacının haklarına halef olduğu asıl zarar gören sigortalısının, müteselsil sorumlulardan biri olan sürücüyü ceza mahkemesindeki anılan beyanı ile ibra etmiş sayılması gerekip gerekmediği, diğer anlatımla, hukuk mahkemesindeki dava hakkının sona erip ermediği, sona ermiş olduğunun kabulü halinde ibranın, diğer müteselsil sorumlu mümeyyiz davalı sigortacıya sirayet edip etmeyeceği, şayet sigortalının beyanının hakları sona erdiren bir tam ibra niteliğinde görülmemesi halinde, sigortalının davalılardan sürücüden aldığı tedavi giderleri nedeniyle mümeyyiz davalının tazminattan indirim hak kazanıp kazanmadığı üzerinde durulması, tüm bu olasılıkların ele alınıp tartışılması, değerlendirilmesi, sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, mümeyyiz davalı savunmasının bu yönlerinin tartışmasız bırakılması doğru olmamış, eksik incelemeye dayalı yazılı şekilde hüküm tesisi nedeniyle kararın, mümeyyiz davalı yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalılardan sigortacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bu davalı yararına BOZULMASINA 04.02.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E.1999/1970 K.1999/3687 T.26.04.1999

TRAFİK KAZASINDAN DOĞAN TAZMİNAT
FERAGATNAME – İBRANAME
HUKUKİ SORUMLULUK

Özet: *Karayolları Trafik Yasasından kaynaklanan hukuki sorumlulukları ortadan kaldıran ya da daraltan anlaşmalar geçersizdir. İbraname başlıklı belge ve ceza davasında şikâyetten vazgeçilmiş olması davacının tazminat istemini ortadan kaldırmaz. (2918/m.111, TCK/m.111)*

KARAR : Davacılar vekili tarafından, davalı Halil Konuk ve Sedat Işık aleyhine 22.3.1996 gününde verilen dilekçe ile davalı Halil yönetimindeki vasıtanın çarpması sonucu ölen çocukları nedeniyle maddi ve manevi tazminat istenmesi üzerine mahkemece yapılan yargılama sonunda; davacıların olaydan sonra noterde düzenlenmiş, feragat belgesi ile tüm tazminat haklarından vazgeçmiş oldukları gerekçesi ile davanın reddine dair verilen kararın Yargıtayca incelenmesi davacılar vekili tarafından süresi içinde istenilmekle gereği görüldü.

Dava, trafik kazası nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece dava reddedilmiş ve bu karar davacılar tarafından temyiz edilmiştir.

Davacılar çocuklarının ölümü ile sonuçlanan trafik kazası sonrası, davalıların kendilerine bir miktar para ödemeleri karşılığında tüm tazminat haklarından vazgeçtiklerine dair bir ibraname düzenlendiğini, ancak bu ibra için verilmiş olan miktarın zararlarını karşılamaktan uzak olduğu için uğradıkları gerçek zarar miktarının yeniden belirlenerek buna göre maddi ve manevi tazminat verilmesini istemişlerdir.

2918 sayılı Kanununun 111.maddesinde bu yasadaki kaynaklanan hukuki sorumlulukları kaldıran veya daraltan anlaşmaların geçersiz olduğu kabul edilmiştir. Öte yandan TCK.111. maddesine göre de ceza mahkemesindeki vazgeçmenin hukuk mahkemesindeki tazminat davasını etkilemesi, ancak iki şartın birlikte gerçekleşmesi ile mümkündür. Bunlardan ilki vazgeçme nedeniyle ceza davasının düşmüş olması, ikincisi de kişisel hakların saklı tutulmasıdır. Dava konusu somut olayda ceza davası vazgeçme ile düşer nitelikte bulunmadığına ve sonuçta davalının mahkûmiyeti ile sonuçlandığına göre ikinci şartın gerçekleşmesini aramaya lüzum da kalmamıştır.

Belirtilen bu yasal düzenlemelere göre, noterde düzenlenmiş 13.9.1995 tarihli ibraname başlıklı belge ve ceza davasında şikâyetten vazgeçilmiş olması davacıların tazminat isteme haklarını ortadan kaldırmaz. Mahkemece bu yönler üzerinde durulmadan davacıların tazminat haklarından vazgeçmiş sayılmaları doğru bulunmamıştır.

Bu nedenlerle davacıların uğramış oldukları gerçek zarar miktarlarının belirlenerek, bundan daha önce yapılmış ödemeler düşüldükten sonra kalan miktarlara göre davanın kabul edilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın tümünden reddedilmiş olması usul ve yasaya aykırı bulunduğundan kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA 24.04.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E.1998/8390 K.1999/46 T.25.01.1999

HAKSIZ FİİL NEDENİYLE TAZMİNAT
CEZA DAVASINDAN VAZGEÇMEK

Özet : *Trafik kazası sonucu yaralanan ve ceza davası sırasında şikayetinden vazgeçen davacının Hukuk Mahkemesinde tazminat isteme hakkını kaybetmesi, ancak ceza davasının vazgeçme nedeniyle düşmesi ve kişisel hakların saklı tutulmamış olması koşullarının birlikte gerçekleşmesine bağlıdır. (765 s. TCK. m. 111)*

KARAR : Taraflar arasındaki tazminat davası üzerine yapılan yargılama sonunda, ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine ilişkin hükmün süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine tetkik hakimi tarafından düzenlenen rapor okunduktan sonra dosya incelendi gereği görüldü:

Dava, trafik kazası sonucu yaralanma nedeniyle maddi tazminat isteğine ilişkindir. Mahkemece davacının ceza yargılaması, sırasında şikayetinden vazgeçmiş olması nedeniyle tazminat isteyemeyeceği gerekçesiyle dâva reddedilmiş ve bu karar, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Ceza Mahkemesindeki vazgeçmenin Hukuk Mahkemesinde açılacak tazminat davasını etkilemesi Türk Ceza Kanununun 111. maddesinde öngörülen iki koşulun birlikte gerçekleşmesine bağlanmıştır. Bu koşullar vazgeçme ile ceza dosyasının düşmesi ve kişisel hakların saklı tutulmamış olmasıdır. Somut olayda davacının davaya konu olan haksız eylem nedeniyle %12,2 oranında daimi iş gücü kaybına uğrayacak derecede yaralandığı, böylece vazgeçme ile ceza davası da düşmediğine göre, ikinci koşul olan kişisel hakların saklı tutulmasına ilişkin olan koşulun varlığına gerek bulunmamaktadır. Bu durumda davacının ceza yargılaması sırasındaki vazgeçmesi tazminat istemesine engel değildir. Öyleyse davacının uğradığı zararın miktarı belirlenerek ve varılacak uygun sonuca göre karar verilmelidir. Mahkemece bu yön üzerinde durulmadan davanın reddedilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA 25.01.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
E. 2005/2924 K. 2006/2596 T. 13.03.2006

VAZGEÇME NEDENİYLE KAMU DAVASININ DÜŞMESİ
KİŞİSEL HAKLARIN SAKLI TUTULMAMIŞ OLMASI

Özet: 765 sayılı Türk Ceza Kanunu 'nun 111 nci maddesi, kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı kişisel haklarını ayrıca saklı tutmamış ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez, hükmünü içermekte olup, zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için hem "vazgeçme kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli" ve hem de "bu vazgeçme ile kamu davası düşmeli"dir.

KARAR : Davacı vekili, davalının trafik sigortacısı olduğu aracın müvekkillerinden U'nun eşi diğerlerinin ise babası olan V.'a çarparak ölümüne neden olduğunu, müvekkillerinin destekten yoksun kaldığını ileri sürerek, toplam 8.300.000.000.TL nin temerrüt faizi ile davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir. Davalı vekili, davanın yetki, zamanaşımı ve esas yönünden reddini savunmuştur.

Mahkemece, toplanan kanıtlar doğrultusunda, davacılarından Ü.'ün ceza davasında şikayetçi olmadığı, diğer davacıların ise kişisel hak talebinde bulunmadıkları, ceza davasındaki zamanaşımı süresinden yaralanamayacakları, davacıların 08.03.2002 tarihli ibraname ile davalıyı ibra ettikleri gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

Dava, davalı sigorta şirketinin trafik sigortacısı olduğu aracın davacıların murisinin ölümüne neden olmasından kaynaklanan maddi (destek) tazminat istemine ilişkindir. 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 111 nci maddesi, kamu davasının düşmesi, cürümden zarar gören şahsın davadan vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada davacı hukuku şahsiyesini ayrıca muhafaza eylememiş ise artık hukuk mahkemesinde dahi dava edemez, hükmünü içermekte olup, zarar görenin hukuk davası dışında vazgeçmesinin hukuki sonuç doğurabilmesi için hem "vazgeçme kamu davası açıldıktan sonra hakim önünde gerçekleşmeli" ve hem de "bu vazgeçme ile kamu davası düşmeli"dir. Somut olayda, davacılarından yalnızca U.'ün müşteki olarak davet edildiği ceza mahkemesinde, bu davacının şikayetçi olmaması sonucu sanık hakkında açılan kamu davasının düşmesine ilişkin verilmiş bir karar dahi bulunmamaktadır.

Bu durumda, mahkemece, yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, davanın esasına girilmek gerekirken yerinde olmayan gerekçelerle yazılı şekilde hüküm tesisi doğru bulunmamıştır.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle, temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün, davacılar yararına BOZULMASINA 13.03.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E.1997/10920 K.1998/2922 T.04.05.1998

TRAFİK KAZASINDAN DOĞAN TAZMİNAT - İŞLETEN
ŞİKÂYETTEN VAZGEÇME

Özet : *Trafik kazaları sonucu doğan zarardan aracın işleteni ile birlikte sürücüsü de sorumlu olup Türk Ceza Yasasındaki, takibi şikâyete bağlı suçlardan ötürü sanıklardan biri hakkındaki dava ve şikâyetten vazgeçmenin diğer sanığa da yansıtacağı yolundaki kural, ceza hukuku yönünden geçerli olup hukuki sorumluluğu kapsamaz. (KTKm. 85;TCK m. 99)*

KARAR: Taraflar arasındaki trafik kazasından doğan tazminat davası üzerine yapılan yargılama sonunda, ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine ilişkin hükmün süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine (...) gereği görüldü.

Davacı, davalının işleteni olduğu aracı kullananın hukuka aykırı eylemi sonucu uğradığı zararın giderilmesini istemiştir.

Mahkeme davacının araç sürücüsü hakkındaki şikâyetinden vazgeçtiğini, böylece bu vazgeçmenin işleteni de kapsadığını gerekçe göstermek suretiyle istemin reddi yönünde hüküm kurmuştur.

Karayolları Trafik Kanununun 85. maddesinde trafik kazaları sonucu doğan zarardan aracın işleteniyle birlikte sürücüsünün de sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Türk Ceza Kanunu'nun 99. maddesinde takibi şikâyete bağlı suçlardan dolayı sanıklardan biri hakkındaki dava ve şikâyetten vazgeçmenin diğer sanığa da yansıtacağı hüküm altına alınmışsa da, burada amaçlanan ceza hukuku yönünden olup hukuki sorumluluğu ortadan kaldırmayı gerektirmez. Şu duruma göre davacının uğradığı zararın kapsamının belirlenerek hüküm altına alınması gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddi yoluna gidilmesi bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle BOZULMASINA 04.05.1998 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 4. HUKUK DAİRESİ
E. 2006/11591 K. 2007/11606 T. 04.10.2007

**TRAFİK KAZASINDA MÜTESELSİL SORUMLULAR
BİRİ HAKKINDA FERAGAT
DİĞERLERİNİ DE SORUMLULUKTAN KURTARIR**

Özet : *Müteselsil sorumlulardan biri hakkındaki davadan feragat edilmesi diğer müteselsil sorumlu yönünden de teselsülden feragat niteliğini taşır ve böylece müteselsil sorumlu olan diğer davalı da sorumluluktan kurtulmuş olur. O halde müteselsil sorumlu şirket hakkındaki davanın da reddedilmesi gerekir. (818/m.51, 145,147 ; 1086/91,95)*

KARAR: Dava, trafik kazasından kaynaklanan yaralanma ve araç hasarı nedeniyle açılan tazminat davasında unutulmuş faizin tahsili istemine ilişkindir. Dava, kazaya karışan aracın işleteni ile olaya tam kusuru ile sebebiyet veren sürücüye karşı açılmıştır. Davacı vekili yargılama aşamasında olaya tam kusuru ile sebebiyet veren davalı sürücü hakkındaki davadan feragat etmiştir. Mahkemece yargılamaya devam olunarak araç işleteni diğer davalı hakkındaki istemin kabulüne karar verilmiştir.

Borçlar Yasasının 147/2. maddesi gereğince alacaklı, diğerlerinin zararına olarak müteselsil borçlulardan birinin vaziyetini iyileştirdiği takdirde bu fiilin sonuçlarına şahsen katlanır. Davacı, müteselsil sorumlulardan sürücü hakkındaki davadan feragat ederek diğer sorumlu şirketin hakkındaki davadan feragat edilen sürücüye kusuru oranında rücu hakkını ortadan kaldırmıştır. Müteselsil sorumlulardan biri hakkındaki davadan feragat edilmesi diğer müteselsil sorumlu yönünden de teselsülden feragat niteliğini taşır ve böylece müteselsil sorumlu olan diğer davalı da sorumluluktan kurtulmuş olur. O halde müteselsil sorumlu şirket hakkındaki davanın da reddedilmesi gerektiğinin gözetilmemiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA 04.10.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/11391 K. 2005/7570 T. 12.07.2005

YETERSİZ ANLAŞMALARIN İPTALİ
FERAGATNAME VE İBRANAMENİN GEÇERSİZLİĞİ
AYNI DAVADA İPTALİNİN İSTENEBİLMESİ

Özet: *Yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar ve uzlaşmaların, yapıldıkları tarihten itibaren iki yıl içinde iptali istenebilir. (2918 sayılı KTK m.111/2)*

Bunun için ayrıca dava açılmasına gerek olmayıp, açılmış bir davada, davalıyı ibra eder nitelikte davadan feragat edilmesinin geçersiz olduğu ileri sürülebilir.

DAVA: Davacı vekili, davalıların işleteni ve sürücüsü oldukları aracın neden olduğu kazada, araçta yolcu olan müvekkilinin yaralandığını ve davalı sürücünün kusurlu olduğunu ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere maddi ve manevi tazminat istemiştir.

Davalı şirket vekili, müvekkilinin davacı asile ödeme yaptığını, ibra ve feragatname aldığını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporlarına göre, davalı sürücü bakımından davanın kabulüne; davalı şirket bakımından ise usulüne uygun feragat nedeniyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

KARAR : Dava, davacının yolcu olarak içinde bulunduğu otobüsün kaza yapması sonucu yaralanması nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Davacı vekilinin, yukarıda açıklanan nedenlere dayalı tazminat istemleri, davalılardan işletenin ödemedede bulunarak ibraname aldığı ve davadan feragat edildiği gerekçesiyle, bu davalı bakımından davanın reddine karar verilmiştir.

2918 sayılı KTK 111.maddesine göre, bu kanunda öngörülen hukuki sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmaların geçersiz olduğu, tazminat miktarlarına ilişkin olan ve yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar ya da uzlaşmaların, yapıldıkları tarihten itibaren 2 yıl içinde iptal edilebileceği öngörülmüştür.

Öte yandan, bu yasa hükmünden yararlanmak için, ilgisinin ibra belgesinin açıkça ve ayrıca iptalinin istenmesine gerek olmayıp, dava sırasında bu hususun ileri sürülmesi ve ibranın yapıldığı tarihten itibaren 2 yıl içinde, hükümlerinin kabul edilmediğine ilişkin bir irade açıklaması dahi yeterlidir. Öte yandan, açılmış bir davada, açıklanan gerekçeler çerçevesinde, davalıyı ibra eder nitelikte davadan feragat edilmesinin geçersiz olduğu da aynı davada ileri sürülebilecektir.

O halde mahkemece, ibranamede davacıya ödendiği belirtilen meblâğ ile belirlenen gerçek zararın, 2918 sayılı KTK'nun 111.maddesi hükmü ve tarafların içinde bulunduğu durumlar da göz önüne alınarak, aradaki farkın fahiş olup olmadığının, bunun sonucuna göre de ibranın ve feragatin geçersiz sayılıp sayılmayacağına değerlendirilmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, davalılardan işleten bakımından yazılı gerekçe ile davanın reddi doğru olmamış ve kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz itirazının kabulü ile kararın, davacı yararına BOZULMASINA 12.07.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 21. HUKUK DAİRESİ
E. 1996/7217 K. 1997/1243 T. 25.02.1997

FERAGATİN GEÇERLİK KOŞULU
HATA VE HİLE İLE ALINMIŞ OLMASI

Özet : *Usul Yasasında öngörülen hukuksal sonuçları doğuracak olan feragatin öncelikle geçerlik koşullarını içermesi gerekir. Feragatin hata ve hile ile alındığı , serbest irade ürünü olmadığı ileri sürülmesine göre, geçerli olup olmadığının araştırılması ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekir.*

KARAR : Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Mahkeme, ilâmda belirtildiği şekilde davanın reddine karar vermiştir. Karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, iş kazası sonucu maluliyet nedeniyle maddi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın feragat nedeniyle reddine karar verilmiş ise de, HUMK'nun 91 ve sonraki maddelerinde yer alıp yine bu maddelerde sözü edilen hukuki sonuçları doğuracak olan feragatin öncelikle geçerlik koşulunu taşıması gerekir. Davacı asil, vekili ile ortaklaşa imzalayıp mahkemeye verdiği dilekçesinde, diğer taraf vekilinin hata ve hile ile elinden aldığı feragat dilekçesindeki feragatin serbest irade mahsulü olmadığını ileri sürmüş bulunmasına göre, feragat dayanarak davayı reddeden mahkemenin, bu iddia karşısında, feragatin geçerli olup olmadığını araştırması ve sonucuna göre hüküm kurması gerekirken yazılı şekilde karar vermesi usul veyasaya aykırı olup bozmayı gerektirir. O halde davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA** 25.02.1997 gününde oybirliğiyle karar verildi.